

Pieniny. W poszukiwaniu tradycji

Układy zieleni w zagrodach pieniąskich, forma i znaczenie elementów roślinnych.

Badania studialne

Porównanie stanu historycznego i obecnego

Współczesne tendencje

Podczas badań oparto się między innymi na fotografiach archiwalnych, opowieściach mieszkańców oraz śladów dawnych układów zieleni. Porównanie fotografii historycznych oraz współczesnych oraz badania terenowe pozwoliły na wysnucie wniosku, że tradycyjne układy zieleni zanikają w szybkim tempie. Najbardziej widoczne jest to na przykładzie drzew liściastych - owocowych, lip, dębów, które zastępowane są przez drzewa iglaste (najczęściej w odmianach), czy krzewy. Układy zielone są materiałem, który można nie tylko uratować, ale także odtwarzać. Ważne, aby nie zostały one zapomniane.

Badania terenowe

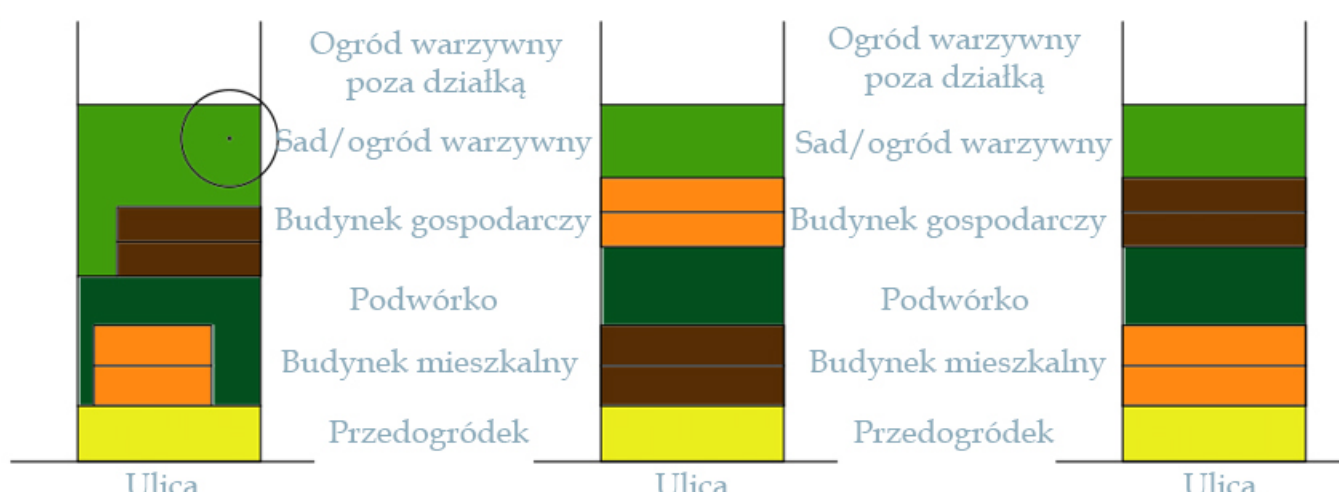

Wyniki

Opis regionów

1 - Przedogródek występujący od ściany frontowej lub szczytowej (różnice pomiędzy wsiami), podwórka głównie otwarte, występowanie dużych drzew oraz sadów w obrębie zagrody. Ogrody warzywne zlokalizowane tradycyjnie poza zagrodą.
2 - Przedogródek (jeśli występuje) od ściany frontowej, podwórko zamknięte, oddzielone zabudową, użytkowane gospodarczo, budynki mieszkalne w głębi zagrody, od strony ulicy - zabudowa gospodarcza (przez którą wchodzi się na działkę). Ogrody warzywne w zagrodzie lub poza nią (tradycyjnie). Brak dużych drzew.
3 - Przedogródek od ściany frontowej budynku mieszkalnego, podwórka zamknięte, ogrody warzywne na górskich stokach, poza zagrodą. Sporadycznie występowanie dużego drzewa i sadów (jeden badany przypadek, zaobserwowanych: kilka).
4 - Duże nawarstwienia w układach; tradycyjny układ prawie niemożliwy do wyodrębnienia przez ilość nawarstwień (tereny zamkowe, gospodarcze, aż po turystyczne).
5 - Brak tradycyjnych układów - możliwe odszukanie śladów tradycji we współczesnym układzie działki - po budowie zapory i przeniesieniu zagrod nie odwzorowano tradycyjnych układów działek gospodarczych - zanik tożsamości.

Schematy układów regionów 1,2 i 3

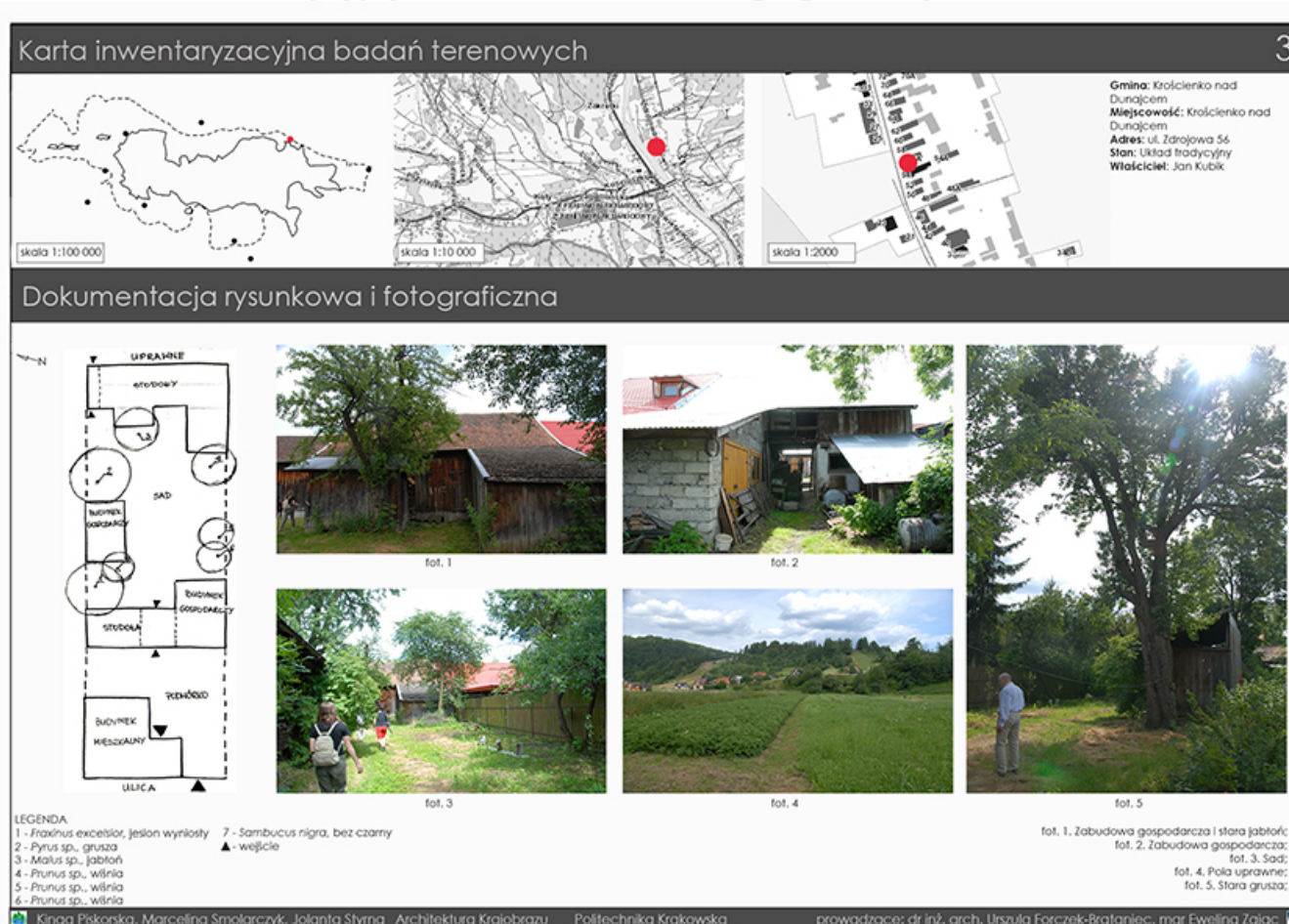

Przykładowe wiersze tabeli inwentaryzacyjnej

Adres	Przedogródek			Podwórko			Sad			Ogród warzywny			Duże drzewo	
	ściana szczytowa	ściana frontowa	brak	otwarte	oddzielone	brak	w zagrodzie	poza zagrodą	brak	w zagrodzie	poza zagrodą	brak	jest	brak
ul. Samoroty 32, Szczawnica	+			+					+	+			+	
ul. Trosch Karol, Krościenko nad Dunajcem		+				+	+					+	+	

Legenda:

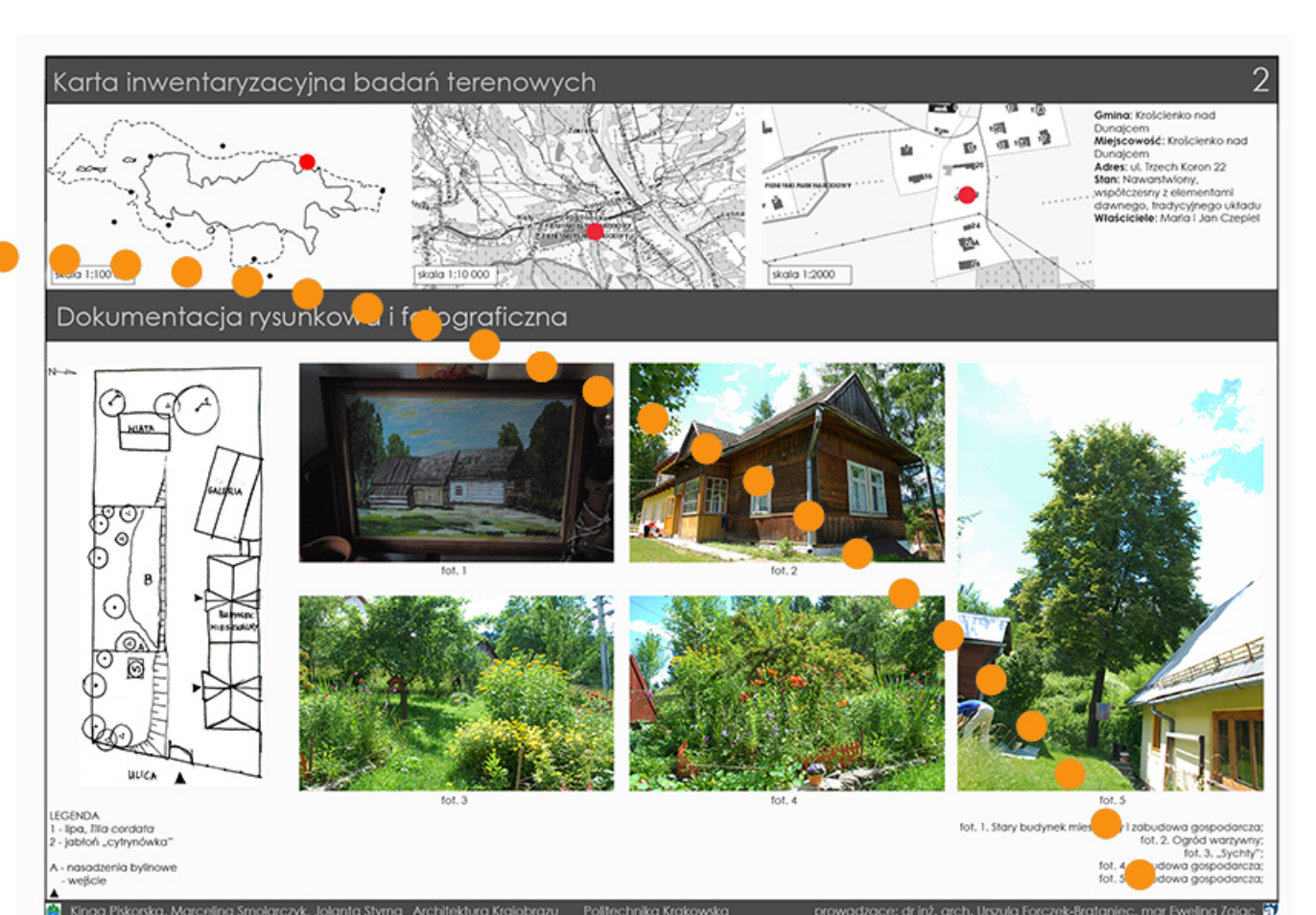
znak	kolumna	znaczenie
+		występowanie danego elementu na działce
+	przedogródek	występowanie tradycyjnych roślin
	podwórko	użytkowanie gospodarcze
	sad	obecność starych odmian drzew owocowych
	ogród warzywny	uprawa tradycyjnie wykorzystywanych roślin
	duże drzewo	występowanie starego okazu drzewa

Przykładowa karta inwentaryzacyjna

Próba regionalizacji układów zieleni

Przykładowa karta inwentaryzacyjna

Wnioski

NATURA

FOLKLOR

SYMBOLIKA

KRAJOBRAZ

BIORÓŻNORODNOŚĆ

TRADYCJA

PRZESTRZEŃ